TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. sausio 18 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Transportas – Direktyva 2006/126/EB – 7 straipsnio 1 ir 3 dalys – Vairuotojo pažymėjimas – Pažymėjimų išdavimas, galiojimas ir atnaujinimas – Fizinis ir psichinis tinkamumas vairuoti – Medicininiai patikrinimai – Periodiškumas – Dokumentas, patvirtinantis vairuotojų psichologinį tinkamumą“

Byloje C-227/22,

dėl *Administrativen sad – Gabrovo* (Gabrovo administracinis teismas, Bulgarija) 2022 m. kovo 22 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. kovo 31 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

IL

prieš

Regionalna direktsia „Avtomobilna administratsia“ Plewen

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe, trečiosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai N. Piçarra, N. Jääskinen (pranešėjas) ir M. Gavalec,

generalinis advokatas P. Pikamäe,

posėdžio sekretorė R. Stefanova-Kamisheva, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2023 m. gegužės 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– IL, atstovaujamo *advokat* M. Hristov,

– Bulgarijos vyriausybės, atstovaujamos T. Mitova, S. Ruseva ir L. Zaharieva,

– Europos Komisijos, atstovaujamos P. Messina, N. Nikolova ir N. Yerrell,

susipažinęs su 2023 m. liepos 13 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: bulgarų.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (OL L 403, 2006, p. 18) 7 straipsnio 1 ir 3 dalių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Bulgarijos piliečio IL ir *Regionalna direktsia „Avtomobilna administratsia“ Pleven* (Pleveno teritorinė automobilių administracijos direkcija, Bulgarija) ginčą dėl sprendimo skirti IL administracinę nuobaudą, motyvuojant tuo, kad per patikrinimą kelyje jis negalėjo pateikti galiojančios psichologinio tinkamumo pažymos, kaip reikalaujama pagal nacionalinę teisę.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2006/126 8 ir 9 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(8) Dėl kelių eismo saugumo turėtų būti nustatyti minimalūs vairuotojo pažymėjimo išdavimo reikalavimai. Reikėtų suderinti vairuotojams privalomus išlaikyti egzaminus ir vairuotojo pažymėjimų išdavimo standartus. Šiuo tikslu reikia nustatyti su motorinių transporto priemonių vairavimu susijusias žinias, įgūdžius ir elgseną, taip pat nustatyti vairavimo egzamino struktūrą atsižvelgiant į šias sąvokas ir iš naujo nustatyti minimalias fizinio ir psichinio tinkamumo vairuoti šias transporto priemones normas.

(9) Išduodant vairuotojo pažymėjimą ir reguliariai po jo išdavimo vairuotojai turėtų pateikti įrodymus, kad jie atitinka minimalias fizinio ir psichinio tinkamumo normas, taikomas vairuojantiems transporto priemones, kurios naudojamos žmonių vežimui arba prekių gabenimui. Tokia reguliari pagal nacionalines taisykles vykdoma kontrolė dėl minimalių normų atitikimo prisidės prie laisvo asmenų judėjimo, padės išvengti konkurencijos iškraipymų ir geriau atsižvelgs į specifinę šių transporto priemonių vairuotojų atsakomybę. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti medicininį patikrinimą, kuris garantuotų, jog yra laikomasi minimalių fizinio ir psichinio tinkamumo normų vairuojantiems kitas motorines transporto priemones. Siekiant skaidrumo šie patikrinimai turėtų sutapti su vairuotojo pažymėjimų atnaujinimu ir todėl jie turėtų būti nustatomi atsižvelgiant į pažymėjimo galiojimo laikotarpį.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pagal šios direktyvos nuostatas valstybės narės įveda I priede pateiktu Bendrijos pavyzdžiu grindžiamą nacionalinį vairuotojo pažymėjimą. Bendrijos pavyzdžio vairuotojo pažymėjimų 1 pusėje esančioje emblemoje yra pažymėjimą išduodančios valstybės narės skiriamasis ženklas.“

5 Tos direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Valstybių narių išduodami vairuotojo pažymėjimai yra tarpusavyje pripažįstami.“

6 Direktyvos 4 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„1 straipsnyje numatytas vairuotojo pažymėjimas leidžia vairuoti toliau apibrėžtų kategorijų variklio varomas transporto priemones. Jis gali būti išduodamas asmenims, sulaukusiems kiekvienai kategorijai nurodyto minimalaus amžiaus. <…>“

7 Direktyvos 2006/126 7 straipsnyje „Pažymėjimų išdavimas, galiojimas ir atnaujinimas“ nurodyta:

„1. Vairuotojo pažymėjimai yra išduodami tik tiems kandidatams į vairuotojus, kurie:

a) išlaikė įgūdžių ir elgsenos patikrinimo bei teorijos egzaminus ir atitinka medicininius reikalavimus pagal II ir III priedų nuostatas;

<…>

2.

<…>

b) Nuo 2013 m. sausio 19 d. valstybių narių išduotų C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E kategorijų pažymėjimų administracinis galiojimas yra 5 metai.

<…>

3. Atnaujinant vairuotojo pažymėjimus, kurių administracinio galiojimo laikotarpis baigėsi:

a) C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojai turi nuolat atitikti III priede nustatytas minimalias fizinio ir psichinio tinkamumo normas vairuojantiems transporto priemones; ir

<…>

Valstybės narės gali sutrumpinti 2 dalyje nustatytą administracinio galiojimo laikotarpį vairuotojo pažymėjimams, išduotiems bet kurios kategorijos pradedantiesiems vairuotojams siekiant tokiems vairuotojams taikyti konkrečias priemones, gerinančias kelių eismo saugumą.

Valstybės narės gali sutrumpinti administracinio galiojimo laikotarpį pirmajam pažymėjimui, išduodamam C ir D kategorijų pradedantiesiems vairuotojams, iki 3 metų siekiant turėti galimybę tokiems vairuotojams taikyti konkrečias priemones, kurių tikslas – geresnis jų kelių eismo saugumas.

Valstybės narės gali sutrumpinti 2 dalyje nustatytą administracinio galiojimo laikotarpį bet kurios kategorijos konkretiems vairuotojo pažymėjimams tuo atveju, jeigu būtina dažniau atlikti medicinines apžiūras arba taikyti kitas konkrečias priemones, tokias kaip kelių eismo taisyklių pažeidėjams taikomi apribojimai.

<…>“

8 Šios direktyvos II priedo I antraštinės dalies „Vairavimo egzaminams taikomi minimalūs reikalavimai“ 9 punkte nustatyta:

„9.1. Kiekvienos pirmiau minėtos vairavimo situacijos vertinimas turi atspindėti kandidato į vairuotojus sugebėjimo naudotis transporto priemonės valdymo mechanizmais laipsnį ir jo parodytą sugebėjimą eismo situacijose vairuoti visiškai saugiai. Egzamino metu egzaminuotojas privalo jaustis saugus.<…>

Vairavimo egzaminuotojai privalo būti išmokyti teisingai įvertinti kandidato sugebėjimą saugiai vairuoti.<…>

9.2. Vertindamas vairavimo egzaminuotojas ypatingą dėmesį turi kreipti į tai, ar kandidatas į vairuotojus kitų atžvilgiu demonstruoja saugią ir draugišką elgseną. Tai turėtų atspindėti bendrą vairavimo stilių, į kurį vairavimo egzaminuotojas turėtų atsižvelgti spręsdamas apie kandidatą į vairuotojus. Jis apima prisitaikantį ir ryžtingą (saugų) vairavimą, atsižvelgiant į kelio bei oro sąlygas, kitus eismo dalyvius, kitų eismo dalyvių (ypač labiau pažeidžiamų) interesus ir numatant veiksmus.

<…>“

9 Šios direktyvos III priede „Minimalios fizinio ir psichinio tinkamumo normos, taikomos asmenims, vairuojantiems variklio varomą transporto priemonę“ nurodyta:

„Apibrėžimai

1. Šiame priede vairuotojai skirstomi į dvi grupes:

<…>

1.2. 2 grupė:

C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojai.

<…>

Medicininiai patikrinimai

<…>

4. 2 grupė:

Kandidatai į vairuotojus pasitikrina sveikatą prieš tai, kai jiems bus išduotas pirmasis vairuotojo pažymėjimas, ir vėliau vairuotojų sveikata tikrinama pagal valstybėje narėje, kurioje yra jų įprastinė gyvenamoji vieta, veikiančią nacionalinę sistemą, kai atnaujinamas jų vairuotojo pažymėjimas.

5. Valstybių narių nustatyti vairuotojo pažymėjimo išdavimo ar vėlesnio atnaujinimo reikalavimai gali būti griežtesni negu šiame priede nustatyti reikalavimai.

<…>

PSICHI[KOS] SUTRIKIMAI

1 grupė:

13.1. Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus ar neatnaujinami vairuotojams, turintiems:

– sunkių psichi[kos] sutrikimų, įgimtų ar sukeltų ligos, traumų ar neurochirurginių operacijų,

– sunkų protinį atsilikimą,

– sunkių elgesio sutrikimų dėl senėjimo proceso; arba asmenybės sutrikimų, kurie labai trikdo nuovoką, elgesį ar sugebėjimą prisitaikyti,

išskyrus atvejus, kai kartu su prašymu pateikiama kompetentingos medicinos institucijos išvada ir prireikus reguliariai atliekant medicininės apžiūras.

2 grupė:

13.2. Kompetentinga medicinos institucija tinkamai įvertina papildomą riziką ir pavojus, kurie kyla, kai vairuojamos prie šios grupės priskiriamos transporto priemonės.

<…>“

Bulgarijos teisė

10 *Zakon za balgarskite lichni dokumenti* (Bulgarijos asmens tapatybės dokumentų įstatymas) 51 straipsnio 4 dalyje nustatyta:

„C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E ir T kategorijų vairuotojo pažymėjimo galiojimo laikas yra 5 metai.“

11 2006 m. gegužės 15 d. *naredba nº 36 za iziskvaniyata za psikhologicheska godnost i usloviyata i reda za provezhdane na psikhologicheskite izsledvaniya na kandidati za pridobivane na pravosposobnost za upravlenie na MPS, na vodachi na MPS i na predsedateli na izpitni komisii i za izdavane na udostovereniya za registratsiya za izvarshvane na psikhologicheski izsledvaniya* (Nutarimas Nr. 36 dėl psichologinio tinkamumo reikalavimų ir dėl vairuotojo pažymėjimą siekiančių gauti asmenų, vairuotojų ir vairavimo egzaminų komisijos pirmininkų psichologinių patikrinimų ir registracijos pažymėjimų apie atliktus psichologinius patikrinimus išdavimo sąlygų ir atlikimo procedūros, toliau – Nutarimas Nr. 36/2006) 8 straipsnio 1, 2 ir 4 dalys suformuluotos taip:

„1. Psichologinio tinkamumo pažyma turi būti pateikiama kiekvieną kartą įsidarbinant ir vykdant taksi vairuotojo ar visuomeninio keleivių ar krovinių transporto vairuotojo arba vairavimo egzaminų komisijos pirmininko veiklą.

2. Psichologinio tinkamumo pažyma galioja 3 metus nuo jos išdavimo dienos.

<…>

4. 1 dalyje nurodytų asmenų psichologinis patikrinimas atliekamas kas 3 metus nuo ankstesnės psichologinio tinkamumo pažymos išdavimo dienos.“

12 2002 m. spalio 1 d. *naredba nº 1-157 ot 1.10.2002 za usloviyata i reda za izdavane na svidetelstvo za upravlenie na motorni prevozni sredstva, otcheta na vodachite i tyahnata distsiplina* (Nutarimas Nr. 1-157 dėl vairuotojo pažymėjimų išdavimo sąlygų ir tvarkos, vairuotojų registro ir jų drausmės) 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Pirmą kartą vairuotojo pažymėjimas išduodamas remiantis originaliu atitinkamos kompetentingos *Darzhavna avtomobilna inspektsyia* [Nacionalinė automobilių inspekcija, Bulgarija] regioninės tarnybos pateiktu išlaikyto vairavimo egzamino protokolu; be to, asmuo turi pateikti:

1) standartinės formos prašymą ir prie jo pridėtus dokumentus pagal *Pravilnik za izdavane na balgarskite lichni dokumenti* [Bulgarijos asmens tapatybės dokumentų išdavimo taisyklės];

<…>

3) pažymą dėl vairuotojo arba vairuotojo pažymėjimą siekiančio gauti asmens fizinio tinkamumo vertinimo, kurią išduoda bendrosios praktikos gydytojas, regioninė transporto medicinos ekspertų komisija (TOLEK) arba centrinė transporto medicinos ekspertų komisija (TTSLEK);

4) psichologinio tinkamumo pažymos kopiją, jei išduodamas C1, C, D1, D ir Ttm (tramvajus) kategorijų vairuotojo pažymėjimas;

5) motorinių transporto priemonių vairuotojams skirtų mokymų dėl pirmosios pagalbos kelių eismo įvykio atveju baigimo pažymėjimo kopiją;

6) deklaraciją, kurioje nurodyta, kad asmuo neturi nuolatinės gyvenamosios vietos kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir neturi Europos Sąjungos valstybės narės išduoto galiojančio vairuotojo pažymėjimo;

<…>“

13 2002 m. spalio 1 d. Nutarimo Nr. 1-157 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Pateikdami prašymą dėl naujo vairuotojo pažymėjimo išdavimo pagal 1 dalį, vairuotojai turi pateikti 13 straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 6 punktuose nurodytus dokumentus ir senąjį vairuotojo pažymėjimą.“

14 Pagal *Zakon za Dvizhenieto po patishtata* (Kelių eismo įstatymas) 178c straipsnio 5 dalį vairuotojui, kuris teikia vežimo taksi paslaugas, vykdo vežimą savo sąskaita arba viešąjį keleivių vežimą ar prekių gabenimą neturėdamas galiojančios psichologinio tinkamumo pažymos, skiriama 500 Bulgarijos levų (BGN) (apie 255 EUR) bauda.

15 *Dopalnitelnite razporedbi na Zakona za izmenenie i dopalnenie na Zakona za dvizhenieto po patishtata* (Kelių eismo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo papildomos nuostatos) 35 straipsnio 3 punkte nurodyta, kad Kelių eismo įstatymu įgyvendinami Direktyvos 2006/126 reikalavimai.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

16 IL turi vairuotojo pažymėjimą, galiojantį, be kita ko, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E ir TCT kategorijų motorinėms transporto priemonėms. Jo vairuotojo pažymėjimas galioja nuo 2019 m. lapkričio 28 d. iki 2024 m. lapkričio 28 d.

17 2021 m. rugpjūčio 4 d. kontrolės pareigūnai atliko patikrinimą, kai IL vairavo transporto priemonių junginį, sudarytą iš vilkiko ir puspriekabės; juo buvo gabenamos prekės. Atlikus patikrinimą paaiškėjo, kad IL negali pateikti galiojančios psichologinio tinkamumo pažymos. Paskutinė jo turima psichologinio tinkamumo pažyma buvo išduota 2017 m. spalio 7 d. ir galiojo iki 2020 m. spalio 7 d.

18 Kontrolės pareigūnai surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą dėl Nutarimo Nr. 36/2006 8 straipsnio 1 dalies pažeidimo, motyvuodami tuo, kad IL nepateikė galiojančios psichologinio tinkamumo pažymos. Remdamasis Kelių eismo įstatymo 178c straipsnio 5 dalimi, 2021 m. rugpjūčio 24 d. Pleveno teritorinės automobilių administracijos direkcijos direktorius priėmė sprendimą skirti IL 500 BGN (apie 255 EUR) baudą už konstatuotą šio 8 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

19 IL užginčijo šią baudą *Rayonen sad Sevlievo* (Sevlievo apylinkės teismas, Bulgarija), iš esmės teigdamas, kad Nutarimo Nr. 36/2006 8 straipsnio 1 dalis ir Kelių eismo įstatymo 178c straipsnio 5 dalyje numatyta nuobauda prieštarauja Direktyvos 2006/126 nuostatoms.

20 Šis teismas, remdamasis šios direktyvos III priedo 4 punktu, nusprendė, kad valstybė narė gali nustatyti papildomus griežtesnius reikalavimus vairuotojams, kiek tai susiję su periodinių patikrinimų dažnumu, ir 2021 m. gruodžio 10 d. sprendimu patvirtino 2021 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą.

21 IL pateikė kasacinį skundą *Administrativen sad – Gabrovo* (Gabrovo administracinis teismas, Bulgarija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui; šis teismas mano, kad Direktyvos 2006/126 nuostatos yra dviprasmiškos ir tam tikra dalimi prieštaringos.

22 Pirma, jis pabrėžia, jog pagal šios direktyvos 9 konstatuojamąją dalį įrodymas, kad vairuotojas atitinka minimalias fizinio ir psichinio tinkamumo normas, taikomas vairuojantiems transporto priemones, kurios naudojamos žmonėms vežti arba prekėms gabenti, turi būti pateikiamas išduodant vairuotojo pažymėjimą ir reguliariai po jo išdavimo. Joje aiškiai rekomenduojama, kad atitinkami medicininiai patikrinimai sutaptų su vairuotojo pažymėjimų atnaujinimu, todėl jie turėtų būti nustatomi atsižvelgiant į pažymėjimo galiojimo laikotarpį. Antra, jis pažymi, kad pagal Direktyvos 2006/126 III priedo 4 punktą valstybėms narėms leidžiama savo nacionalinės teisės nuostatose numatyti medicininių patikrinimų periodiškumą, kurį jos laiko tinkamu 2 grupės vairuotojams (C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijos), ir kad šis periodiškumas gali skirtis nuo vairuotojo pažymėjimo galiojimo trukmės.

23 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar pagal Direktyvos 2006/126 nuostatas valstybėms narėms leidžiama įpareigoti 2 grupės vairuotojus trumpesniais nei vairuotojo pažymėjimo galiojimo laikotarpis laiko tarpais atlikti medicininius patikrinimus, skirtus jų psichiniam ir protiniam tinkamumui nustatyti, ir reikalauti atskiro, kito nei vairuotojo pažymėjimas, šį tinkamumą patvirtinančio dokumento, o

gal pakanka turėti šioms kategorijoms galiojantį vairuotojo pažymėjimą, kad būtų patvirtintas minėtas tinkamumas, nes jis jau buvo nustatytas išduodant arba atnaujinant vairuotojo pažymėjimą.

24 2022 m. gegužės 27 d. nutartimi (ją Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2022 m. gegužės 30 d.) prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė pateikti savo prašymo papildymą, jame pažymėjo, kad jam taip pat kilo klausimas, ar Bulgarijos teisės aktuose numatyta nuobauda vairuotojui, kurio C, CE, Cl, C1E, D, DE, D1, D1E ir TCT kategorijų vairuotojo pažymėjimas yra galiojantis, tačiau jis negali kontrolės pareigūnams pateikti psichologinio tinkamumo pažymos, nes jos galiojimo laikas pasibaigęs, prieštarauja Direktyvoje 2006/126 numatytam sinchronizuotam administraciniam vairuotojo pažymėjimų ir fizinio bei psichinio tinkamumo medicininių patikrinimų galiojimo laikui, o gal nuobaudų skyrimo institucijai taikant nacionalines taisykles pažeidžiama Sąjungos teisė.

25 Šiomis aplinkybėmis *Administrativen sad – Gabrovo* (Gabrovo administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal Direktyvos 2006/126 nuostatas valstybės narės gali reikalauti, kad C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojai medicininius patikrinimus psichiniam ir protiniam tinkamumui nustatyti atliktų trumpesniais laiko tarpais nei vairuotojo pažymėjimo galiojimo laikotarpis, ir, atsižvelgdamos į tai, reikalauti atskiro dokumento (ne vien vairuotojo pažymėjimo), patvirtinančio jų tinkamumą? Ar galiojančio minėtų kategorijų vairuotojo pažymėjimo turėjimas taip pat patvirtina psichinį ir protinį vairuotojo tinkamumą, nes šis tinkamumas jau buvo nustatytas pirmą kartą išduodant ar atnaujinant vairuotojo pažymėjimą?

2. Ar vadovaujantis [Direktyvos 2006/126] 7 straipsnio 1 dalimi ir šios direktyvos 8 ir 9 konstatuojamosiomis dalimis galima priimti tokius nacionalinės teisės aktus, kaip nagrinėjami šioje byloje, kuriais, be minimalių vairavimo egzaminui taikomų reikalavimų (Direktyvos [2006/126] II priedas) ir minimalių fizinio ir psichinio tinkamumo normų (Direktyvos [2006/126] III priedas), numatomi papildomi reikalavimai, kuriais siekiama nustatyti vairuotojų, vežančių keleivius ir (arba) krovinius, psichologinį tinkamumą?

3. Jeigu į [antrąjį] klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar šiems reikalavimams taikoma Direktyvoje 2006/126, be kita ko, jos 9 konstatuojamosios dalies ketvirtajame sakinyje ir 7 straipsnio 3 dalyje, įtvirtina tvarka, susijusi su vairuotojo pažymėjimų administracinio galiojimo trukmės ir medicininių patikrinimų, susijusių su minimalių fizinio ir psichinio tinkamumo normų taikymu, sinchronizavimu?“

Dėl prejudicinių klausimų

26 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 1 ir 3 dalys turi būti aiškinamos taip, kad jomis valstybei narei draudžiama įpareigoti pagal šią direktyvą išduotų C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų turėtojus, kurių fizinis ir psichinis tinkamumas vairuoti buvo patikrintas išduodant šį vairuotojo pažymėjimą ir kurie siekia verstis motorinės transporto priemonės, skirtos keleiviams ar

kroviniams vežti, vairuotojo profesija, be vairuotojo pažymėjimo, turėti ir psichologinio tinkamumo pažymą, kurios galiojimo trukmė trumpesnė nei šio vairuotojo pažymėjimo galiojimo trukmė.

27 Šiuo aspektu reikia priminti, kad Direktyva 2006/126, kaip matyti iš jos 8 konstatuojamosios dalies, minimaliai suderinamos sąlygos, kuriomis išduodamas jos 1 straipsnyje nurodytas vairuotojo pažymėjimas. Šios sąlygos apibrėžtos visų pirma tos direktyvos 4 ir 7 straipsniuose ir susijusios, be kita ko, su minimaliu reikalaujamu amžiumi, gebėjimu vairuoti, egzaminais, kuriuos turi išlaikyti kandidatas, ir jo gyvenamąja vieta išduodančiosios valstybės narės teritorijoje. Šiuo vairuotojo pažymėjimo gavimo sąlygų suderinimu visų pirma siekiama nustatyti abipusiam šio pažymėjimo pripažinimui būtinas išankstines sąlygas, taip pat šios direktyvos tikslo – prisidėti prie kelių eismo saugumo gerinimo (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 26 d. Sprendimo *I*, C-195/16, EU:C:2017:815, 43, 44 ir 51 punktus).

28 Pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 1 dalies a punktą vairuotojo pažymėjimai išduodami tik tiems kandidatams, kurie išlaikė įgūdžių ir elgsenos patikrinimo bei teorijos egzaminus ir atitinka minimalias fizinio ir psichinio tinkamumo normas pagal šios direktyvos II ir III priedų nuostatas. Be to, tos direktyvos 7 straipsnio 3 dalies a punkte reikalaujama, kad atnaujinant vairuotojo pažymėjimus būtų laikomasi šių minimalių fizinio ir psichinio tinkamumo normų, taikomų C, CE, C1, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų turėtojams.

29 Taigi iš šių Direktyvos 2006/126 nuostatų matyti, kad C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų turėtojų, įskaitant asmenis, dirbančius profesionaliais vairuotojais, psichinis tinkamumas jau yra įvertintas ir patvirtintas išduodant ir atnaujinant šiuos pažymėjimus, visų pirma tam, kad būtų laikomasi kelių eismo saugumo reikalavimo.

30 Šiomis aplinkybėmis, kiek tai susiję su fiziniu ir psichiniu tinkamumu vairuoti, reikia pažymėti, pirma, kad pagal Direktyvos 2006/126 III priedo 5 punktą valstybė narė gali reikalauti, kad išduodant vairuotojo pažymėjimą ar vėliau jį atnaujinant būtų atliktas griežtesnis medicininis patikrinimas, nei nurodyta šiame priede (šiuo klausimu žr. 2012 m. kovo 1 d. Sprendimo *Akyüz*, C-467/10, EU:C:2012:112, 54 punktą).

31 Antra, kiek tai susiję su 2 grupės vairuotojais, t. y. C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojais, kaip antai IL, pagal šio III priedo 13.2 punktą valstybių narių kompetentingos medicinos institucijos gali atsižvelgti į papildomą riziką ir pavojus, susijusius su transporto priemonių, patenkančių į šios grupės apibrėžtį, vairavimu. Taigi apibrėždamos, kokius medicininius patikrinimus turi atlikti 2 grupės vairuotojai, valstybės narės šiems vairuotojams gali numatyti griežtesnius reikalavimus nei 1 grupės vairuotojams tam, kad būtų nustatyti galimi „psichi[kos] sutrikimai“, nurodyti Direktyvos 2006/126 III priedo 13.2 punkte.

32 Be to, reikia pažymėti, kad Direktyvos 2006/126 III priedo 13.1 ir 13.2 punktuose nurodyta, į kokius psichikos sutrikimus reikia atsižvelgti. Tarp jų 13.1 punkte nurodomi „sunkūs psichi[kos] sutrikimai <…> sukelti <…> traumų <…>“, o sąvoka „traumos“, be kita ko, gali reikšti psichikos sutrikimų, kuriuos atsitiktinai sukėlė išorinis veiksnys, visumą. Šioje nuostatoje taip pat kalbama apie „asmenybės sutrikimus, kurie labai trikdo nuovoką, elgesį ar sugebėjimą prisitaikyti“.

33 Šiuo aspektu Bulgarijos vyriausybė rašytinėse pastabose pažymi, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamomis nuostatomis siekiama nustatyti psichologinį tinkamumą vairuoti motorines transporto priemones nekeliant eismo įvykių padarymo pavojaus, atsižvelgiant į profesiniu požiūriu svarbias psichologines savybes. Taigi, atlikus šiose nuostatose numatytą psichologinio tinkamumo patikrinimą, remiantis vien psichologiniais ir nemedicininiais kriterijais galima, be kita ko, prognozuoti būsimą atitinkamo asmens elgesį kelyje ir eismo įvykių riziką.

34 Šiomis aplinkybėmis, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patvirtintų, kad tose nuostatose numatyto psichinio tinkamumo testo apimtis ir tikslai skiriasi nuo Direktyvoje 2006/126 numatyto psichologinio tinkamumo patikrinimo, psichologinis testas, kuris nėra grindžiamas tos direktyvos reikalavimais, todėl nėra medicininis patikrinimas, kaip tai suprantama pagal jos III priedą, negali būti laikomas atitinkančiu Sąjungos teisę. Jis kvestionuotų šioje direktyvoje nustatytos sistemos, kuria siekiama sudaryti sąlygas joje nustatytas sąlygas atitinkantiems asmenims patvirtinti tinkamumą vairuoti tam tikros kategorijos transporto priemones, tinkamą veikimą. Kaip matyti iš Bulgarijos vyriausybės pastabų, profesionalūs vairuotojai būtinai turi turėti galiojantį vairuotojo pažymėjimą, o tai reiškia, kad jie turi atitikti Direktyvos 2006/126 III priede nustatytas fizinio ir psichinio tinkamumo normas, taip pat II priede nustatytas tinkamumo ir elgesio normas, susijusias su atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės vairavimu. Pagal šias normas reikalaujama visapusiškai įvertinti kandidato profilį, atsižvelgiant, be kita ko, į jo elgesį ir gebėjimą saugiai vairuoti.

35 Kita vertus, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nuspręstų, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas psichologinio tinkamumo testas patenka į šio sprendimo 30 ir 31 punktuose nurodytą valstybėms narėms paliktą diskreciją dėl griežtesnių medicininių patikrinimų, reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją minimalus suderinimas netrukdo valstybėms narėms palikti galioti arba priimti griežtesnių priemonių, tačiau su sąlyga, kad šios priemonės nėra tokios, kurios galėtų rimtai pakenkti nagrinėjamoje direktyvoje numatytam rezultatui, ir kad jos atitinka SESV. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad tokios priemonės, nepaisant jų ribojamojo poveikio, gali būti pateisinamos, jeigu jos atitinka privalomąjį bendrojo intereso pagrindą, yra tinkamos siekiamam tikslui įgyvendinti ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti (žr. 2016 m. liepos 7 d. Sprendimo *Muladi*, C-447/15, EU:C:2016:533, 43 ir 44 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

36 Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos nematyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamomis nuostatomis siekiama pašalinti papildomą ir specifinę riziką ir pavojų kelių eismo saugumui, susijusius su reikalaujamu 2 grupės vairuotojų psichiniu tinkamumu. Bulgarijos vyriausybės paaiškinimai iš pirmo žvilgsnio neleidžia daryti išvados, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamu psichologinio tinkamumo testu siekiama tiksliau ar išsamiau nustatyti galimus šios grupės vairuotojų psichikos sutrikimus, kaip antai nurodytus Direktyvos 2006/126 III priedo 13.1 ir 13.2 punktuose, galinčius kelti grėsmę kelių eismo saugumui. Todėl atrodo, kad šiomis nuostatomis viršijama tai, kas būtina kelių eismo saugumo tikslui pasiekti, ir kadangi jomis vairuotojai įpareigojami turėti ne tik galiojantį vairuotojo pažymėjimą, bet ir psichologinio tinkamumo pažymą, jos kelia didelės žalos pavojų Direktyvoje 2006/126 numatytam rezultatui.

37 Tokiomis aplinkybėmis reikalavimas, kad galiojančio vairuotojo pažymėjimo turėtojai turėtų ir atskirą psichologinio tinkamumo pažymą, būtų nepriimtinas papildomas apribojimas, nes valstybės narės pagal Direktyvos 2006/126 1 straipsnio 1 dalį išduotas vairuotojo pažymėjimas turi būti laikomas įrodymu, kad šio pažymėjimo turėtojas šioje direktyvoje nustatytas išdavimo sąlygas atitiko tą dieną, kai šis pažymėjimas jam buvo išduotas (šiuo klausimu žr. 2012 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240, 46 punktą ir 2021 m.

balandžio 29 d. Sprendimo *Stadt Karlsruhe (Atnaujinto vairuotojo pažymėjimo pripažinimas)*, C-47/20, EU:C:2021:332, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), todėl jis turi įrodomąją galią, kurios reikia tam, kad būtų patvirtintas psichinis tinkamumas vairuoti atitinkamai kategorijai priskiriamą motorinę transporto priemonę.

38 Nors Direktyvoje 2006/126 yra tik minimaliai derinamos nacionalinės teisės nuostatos, susijusios su vairuotojo pažymėjimo išdavimo sąlygomis, joje išsamiai suderinti teisę vairuoti patvirtinantys dokumentai, kuriuos valstybės narės turi pripažinti pagal jos 2 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 26 d. Sprendimo I, C-195/16, EU:C:2017:815, 57 punktą ir 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Stadt Pforzheim (Pastabos vairuotojo pažymėjime)*, C-56/20, EU:C:2021:333, 42 punktą). Kaip savo išvados 63 punkte pažymėjo generalinis advokatas, pagal Direktyvą 2006/126 išduoto vairuotojo pažymėjimo ir bet kurio kito nacionalinio dokumento, iš esmės atliekančio tą pačią funkciją, koegzistavimas yra draudžiamas.

39 Be to, valstybės narės negali reikalauti įrodyti psichinio tinkamumo vairuoti trumpesniais laiko tarpais nei vairuotojo pažymėjimo galiojimo trukmė.

40 Pirma, pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 2 dalies b punktą valstybių narių išduotų C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų vairuotojo pažymėjimų administracinio galiojimo laikotarpis yra penkeri metai, o šios direktyvos 7 straipsnio 3 dalies a punkte reikalaujama, kad atnaujinant vairuotojo pažymėjimus būtų laikomasi minimalių fizinio ir psichinio tinkamumo normų, nustatytų šios direktyvos III priede šių kategorijų vairuotojo pažymėjimų turėtojams.

41 Antra, nors tiesa, kad Direktyvos 2006/126 III priedo 4 punkto versijoje prancūzų kalba numatyta, jog „kandidatai į vairuotojus pasitikrina sveikatą prieš tai, kai jiems bus išduotas pirmasis vairuotojo pažymėjimas, ir vėliau vairuotojų sveikata tikrinama pagal valstybėje narėje, kurioje yra jų įprastinė gyvenamoji vieta, veikiančią nacionalinę sistemą, kai atnaujinamas jų vairuotojo pažymėjimas“, o versijoje bulgarų kalba šios frazės nėra, išnagrinėjus šios nuostatos versijas įvairiomis kalbomis darytina išvada, kad, kaip matyti iš generalinio advokato išvados 49 ir 50 punktų, ši nuostata turi būti aiškinama taip, jog aptariamas patikrinimas turi būti atliktas atnaujinant vairuotojo pažymėjimą.

42 Tai, kad Direktyvos 2006/126 III priedo 4 punkto versijos bulgarų ir prancūzų kalbomis nevisiškai atitinka kitas Direktyvos 2006/126 kalbines versijas, negali lemti kitokio šios nuostatos aiškinimo.

43 Pagal suformuotą jurisprudenciją dėl būtinybės vienodai taikyti, taigi ir aiškinti, Sąjungos teisės aktą neleidžiama remtis tik viena jo versija, o reikalaujama, kad jis būtų aiškinamas remiantis tikrąja jo autoriaus valia ir siekiamu tikslu, atsižvelgiant, be kita ko, į versijas visomis kalbomis (šiuo klausimu žr. 1969 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Stauder*, 29/69, EU:C:1969:57, 2 ir 3 punktus; 2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *X*, C-486/12, EU:C:2013:836, 19 punktą ir 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Timmel*, C-359/12, EU:C:2014:325, 63 punktą).

44 Iš kitų Direktyvos 2006/126 kalbinių versijų aiškiai matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė užtikrinti, kad medicininiai patikrinimai sutaptų su vairuotojo pažymėjimų atnaujinimu, tačiau nagrinėjamose nuostatose nenurodyta, kad valstybės narės gali nustatyti trumpesnius laikotarpius nuo vieno 2 grupės vairuotojų medicininio patikrinimo iki kito. Kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šį aiškinimą patvirtina šios direktyvos 9 konstatuojamosios dalies ketvirtas sakinys, kuriame aiškiai nurodyta, kad šie patikrinimai turi sutapti su vairuotojo pažymėjimų atnaujinimu, todėl jie turi būti nustatomi atsižvelgiant į pažymėjimo galiojimo laikotarpį.

45 Be to, nors pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalies penktą pastraipą valstybėms narėms išimties tvarka leidžiama sutrumpinti vairuotojo pažymėjimo administracinio galiojimo laikotarpį bet kurios kategorijos konkretiems vairuotojo pažymėjimams tuo atveju, „jeigu būtina dažniau atlikti medicinines apžiūras“, siekiant užtikrinti kelių eismo saugumą, ši nuostata patvirtina tai, kad medicininiai patikrinimai turi sutapti su vairuotojo pažymėjimo atnaujinimu, taigi jų periodiškumas turi būti nustatomas atsižvelgiant į šio pažymėjimo galiojimo laikotarpį.

46 Galiausiai taip pat svarbu pažymėti, kad, kaip nurodė Europos Komisija, susiklostant pagrindinėje byloje nagrinėjamoms faktinėms aplinkybėms Sąjungos teisėje jau buvo priimtas profesinės kvalifikacijos pripažinimo teisės aktas, siekiant atsižvelgti į saugos reikalavimus, susijusius su krovinių ir keleivių vežimu, būtent 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB (OL L 226, 2003, p. 4; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 7 t., p. 441), kurioje nėra jokių konkrečių ar papildomų reikalavimų dėl profesionalių vairuotojų psichinio tinkamumo vertinimo, palyginti su tais, kurie nustatyti Direktyvoje 2006/126.

47 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 1 ir 3 dalys turi būti aiškinamos taip, kad jomis valstybei narei draudžiama įpareigoti pagal šią direktyvą išduotų C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų turėtojus, kurių fizinis ir psichinis tinkamumas vairuoti buvo patikrintas išduodant šį vairuotojo pažymėjimą ir kurie siekia verstis motorinės transporto priemonės, skirtos keleiviams ar kroviniams vežti, vairuotojo profesija, be vairuotojo pažymėjimo, turėti ir psichologinio tinkamumo pažymą, kurios galiojimo trukmė trumpesnė nei šio vairuotojo pažymėjimo galiojimo trukmė.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų 7 straipsnio 1 ir 3 dalys

turi būti aiškinamos taip:

jomis valstybei narei draudžiama įpareigoti pagal šią direktyvą išduotų C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijų transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų turėtojus, kurių fizinis ir psichinis tinkamumas vairuoti buvo patikrintas išduodant šį vairuotojo pažymėjimą ir kurie siekia verstis motorinės transporto priemonės, skirtos keleiviams ar kroviniams vežti, vairuotojo profesija, be vairuotojo pažymėjimo, turėti ir psichologinio tinkamumo pažymą, kurios galiojimo trukmė trumpesnė nei šio vairuotojo pažymėjimo galiojimo trukmė.

Parašai.